

WILLEMS, Leonard, filoloog en historicus (Sint-Joost-ten-Node 27 januari 1864 - Gent 26 september 1938).

Kleinzoon van Leonard Willems sr., orangist en Vlaamsgezind burgemeester van Sint-Joost-ten-Node, en zoon van de hellenist en neerlandicus professor Alfons Willems (z. aldaar). Leonard Willems studeerde staatswetenschappen aan de universiteit van Brussel, Gotisch en Middelnederlands bij prof. Johannes Franck te Bonn en vaderlandse geschiedenis en rechten te Gent. Op 31 maart 1919 werd hij lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde en in juni 1932 werd hij doctor honoris causa aan de universiteit van Amsterdam.

Te Gent had Willems een werkzaam aandeel in de Vlaamse strijd : hij maakte deel uit van de eerste Vlaamsche Hoogeschoolcommissie (1896), was van 1908 tot '15 voorzitter van de Gentse afdeling van het Nationaal Vlaamsch Verbond (NVV) en speelde als zodanig in 1912 een belangrijke rol in de actie om het Nederlands een plaats te geven op de wereldtentoonstelling van 1913 te Gent. In 1915 nam hij als voorzitter van het NVV ontslag, omdat men hem wilde dwingen een brief te ondertekenen waarin von Bissing werd gelukgewenst met zijn voornemen de Gentse universiteit te vernederlandsen. Hij was trouwens ook een van de bekende flaminganten die de protestbrief van L. Franck zouden ondertekenen die op 8 januari 1916 aan

von Bissing overhandigd werd. Willems had zich ook tevoren, nl. op 20 februari 1915, gedistancieerd van het nieuwe dagblad De Vlaamsche Post, dat duidelijk een Duitsgezind standpunt ging innemen. Als filoloog was hij vooral een eminent Reinaert-specialist en een kenner van de 16de eeuw. Zijn voor de V.B. interessantste en meest opvallende studie verscheen echter in 1913, namelijk *De Middeleeuwsche Taaltoestanden in Vlaamsch-België*. Hierin weerlegde hij Pirennes stelling als zouden de adel, de patriciërs en de burgerij reeds van de middeleeuwen af verfranst zijn. In het graafschap Vlaanderen en in het hertogdom Brabant was het Nederlands integendeel de echte bestuurstaal en in de tweede helft van de 14de eeuw was de moedertaal zelfs de diplomatieke taal van Vlaams-België.

WERK : *Het Nederlandsch bij de Burgerlijke Rechtbanken, in Het Vlaamsch Museum* (1897, p. 4 - 11); - *Le projet de loi De Vriendt, in Revue de Belgique* (1898, p. 37-57); - *Minister Rogier en zijn ontwerp van eene Vlaamsche Academie, in Verslagen en Mededelingen der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1899, p. 91-131 en 1902, p. 4-52); - *Over twee antivlaamse brieven toegeschreven aan minister Rogier, in Germania* (1902-'03), p. 387-399 en 460-470); - *Professor Pirenne over onze middelnederlandsche letterkunde, in De Vlaamse Gids* (1907 p. 77-122); *De Middeleeuwsche Taaltoestanden in Vlaamsch-België, in Handelingen van het tweede Vlaamsch Filologencongres* (1913, p. 98-130).

LITERATUUR : *Meester Leonard Willems, voorzitter van het Nationaal Vlaamsch Verbond* (1914). LUDO HELSEN